

3. Tapalova, O., & Zhiyenbayeva, N. (2022). Artificial Intelligence in Education: AIED for Personalised Learning Pathways. The Electronic Journal of e-Learning. 20(5). Pp. 639–653. DOI: <https://doi.org/10.34190/ejel.20.5.2597>. [in English]

4. Li, J., Yan, Y., & Zeng, X. (2025). Exploring Artificial Intelligence in Inclusive Education: A Systematic Review of Empirical studies. Applied Sciences. 15(23). 12624. <https://doi.org/10.3390/app152312624>. [in English]

5. Laak, K., & Aru, J. (2024). AI and personalized learning: bridging the gap with modern educational goals. arXiv (Cornell University). DOI: <https://doi.org/10.48550/arxiv.2404.02798>. [in English]

6. Xu, Q. (2025, August). Design of an Artificial Intelligence-Based Personalized Learning System. In Proceedings of the 2025 International Conference on Generative Artificial Intelligence for Business (pp. 424-429). [in English]

7. Fitas, R. (2025). Inclusive Education with AI: Supporting Special Needs and Tackling Language Barriers. arXiv (Cornell University). DOI: <https://doi.org/10.48550/arxiv.2504.14120>. [in English]

8. Vorotnykova, I. P., Dziabenko, O., & Morze, N. V. (2025). Vyklyky vprovadzhennia personalizovanoho navchannia z vykorystanniam shchuchnoho intelektu u vyschii osviti [Challenges of implementing personalised learning using artificial intelligence in higher education]. Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia. 105(1). Pp. 144-157. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v105i1.5893>. [in Ukrainian]

9. Tu, Y., Chen, J., & Huang, C. (2025). Empowering Personalized Learning with Generative Artificial Intelligence: Mechanisms, Challenges and Pathways. Frontiers of Digital Education. 2(2). DOI: <https://doi.org/10.1007/s44366-025-0056-9>. [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ГЕРЕГА Богдан – аспірант кафедри фізики та астрономії Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Наукові інтереси: агенти штучного інтелекту та агентні системи для освітніх сценаріїв, застосування штучного інтелекту для проектування персоналізованих навчальних траєкторій, інклюзивна освіта та підтримка учнів з особливими освітніми потребами засобами штучного інтелекту.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

HEREHA Bohdan – PhD student, Physics and Astronomy Department Vasyl Stefanyk Carpathian National University.

Scientific interests: artificial intelligence agents and agent-based systems for educational use cases, artificial intelligence for designing personalised learning trajectories, inclusive education and artificial intelligence support for learners with special educational needs.

Стаття надійшла до редакції 13.12.2025 р.

Стаття прийнята до друку 22.12.2025 р.

УДК 378.091.12:613

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-222-87-93

КУЯВЕЦЬ Дмитро –

аспірант Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-0986-3648>

e-mail: dmytro.kuiavets@gmail.com

ОГЛЯД ТРЕНДІВ ЗА 2025 РІК ПО ТЕМІ «ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ» ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД

У статті здійснено комплексний аналіз сучасних зарубіжних підходів до формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутніх учителів у контексті розвитку концепції *health-promoting education* та глобальних освітніх трансформацій. Актуальність дослідження зумовлена зростанням психоемоційного навантаження на педагогів, цифровізацією освітнього процесу та посиленням ролі закладів вищої освіти у забезпеченні благополуччя учасників освітнього середовища. У сучасному міжнародному освітньому дискурсі здоров'я та благополуччя дедалі частіше розглядаються не як допоміжний компонент, а як системоутворювальний чинник якості педагогічної освіти та професійної стійкості вчителя, що потребує переосмислення змісту й структури його професійної підготовки.

Метою статті є виявлення концептуальних засад і провідних тенденцій формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутніх учителів у зарубіжних системах педагогічної освіти, а також обґрунтування можливостей їх системної інтерпретації в контексті сучасних освітніх викликів. Методологічну основу дослідження становлять аналіз і синтез зарубіжних наукових джерел, порівняльний аналіз, узагальнення результатів оглядових та емпіричних досліджень у сфері *health-promoting education*.

У результаті дослідження виокремлено провідні глобальні тренди 2025 року, серед яких посилення уваги до ментального здоров'я та психоемоційного благополуччя, розвиток навичок саморегуляції та професійного самозбереження педагога, інтеграція фізичної активності й здорового способу життя в освітній процес, а також активне впровадження цифрових та інноваційних підходів до здоров'язбережувальної освіти. Обґрунтовано переосмислення професійної ролі педагога як активного суб'єкта здоров'язбережувальної діяльності та фасилітатора благополуччя.

На основі узагальнення зарубіжного досвіду запропоновано авторську модель формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх учителів, що поєднує когнітивний, ціннісно-мотиваційний і діяльнісний компоненти та орієнтована на інтеграцію здоров'язбережувальних підходів у зміст і організацію педагогічної освіти.

Ключові слова: здоров'язбережувальна компетентність, педагогічна освіта, *health-promoting education*, ментальне здоров'я, професійне благополуччя педагога, саморегуляція та стресостійкість, фасилітація благополуччя, глобальні освітні тренди, підготовка майбутніх учителів.

KUIAVETS Dmytro –
PhD Candidate at Pavlo Tychyna Uman
State Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-0986-3648>
e-mail: dmytro.kuiavets@gmail.com

REVIEW OF 2025 TRENDS ON THE TOPIC «FORMATION OF HEALTH-PRESERVING COMPETENCE IN FUTURE TEACHERS» INTERNATIONAL EXPERIENCE

The article provides a comprehensive analysis of contemporary international approaches to the formation of health-preserving competence in future teachers within the framework of the development of the health-promoting education concept and ongoing global educational transformations. The relevance of the study is determined by the increasing psycho-emotional workload placed on teachers, the digitalization of the educational process, and the growing role of higher education institutions in ensuring the well-being of participants in the educational environment. In the current international educational discourse, health and well-being are increasingly regarded not as auxiliary components but as system-forming factors of pedagogical education quality and teachers' professional sustainability, which necessitates a reconsideration of the content and structure of teacher education.

The aim of the article is to identify the conceptual foundations and leading trends in the formation of health-preserving competence in future teachers within international systems of pedagogical education, as well as to substantiate the possibilities for their systematic interpretation in the context of contemporary educational challenges. The methodological framework of the study is based on the analysis and synthesis of international scientific sources, comparative analysis, and the generalization of findings from review and empirical studies in the field of health-promoting education.

The results of the study identify the key global trends of 2025, including an increased focus on mental health and psycho-emotional well-being, the development of self-regulation, resilience, and professional self-care skills among teachers, the integration of physical activity and healthy lifestyles into the educational process, and the active implementation of digital and innovative approaches to health-preserving education.

Based on the synthesis of international experience, the article proposes an authorial model for the formation of health-preserving competence in future teachers, which integrates cognitive, value-motivational, and activity-based components and is aimed at embedding health-preserving approaches into the content and organization of pedagogical education.

Key words: health-preserving competence, teacher education, health-promoting education, mental health, teacher professional well-being, self-regulation and resilience, facilitation of well-being, global educational trends, training of future teachers.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. У сучасних умовах трансформації системи освіти питання формування здоров'язбережувальної компетентності педагогів набуває особливої актуальності. Це зумовлено не лише зростанням рівня психоемоційного навантаження на учасників освітнього процесу, а й переосмисленням ролі вчителя як суб'єкта, відповідального за створення безпечного, здоров'язбережувального та сприятливого освітнього середовища. У цьому контексті вагомим значення набуває аналіз зарубіжного досвіду та узагальнення сучасних міжнародних трендів у сфері здоров'язбережувальної освіти, що дозволяє окреслити перспективні напрями вдосконалення професійної підготовки майбутніх учителів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика формування здоров'язбережувальної компетентності у системі педагогічної освіти посідає дедалі вагомніше місце в сучасному зарубіжному науковому дискурсі, що зумовлено зростанням психоемоційного навантаження на педагогів, поширенням професійного вигорання та переосмисленням ролі закладів вищої освіти у забезпеченні благополуччя учасників освітнього процесу. У дослідженнях останнього десятиліття простежується чітка тенденція переходу від локальних оздоровчих ініціатив до цілісних інституційних моделей health-promoting education, у межах яких здоров'я та благополуччя розглядаються як системоутворювальні чинники якості освіти.

Значний внесок у теоретичне осмислення цієї проблематики зроблено в оглядовому дослідженні S. Speziali [1], де акцентовано увагу на розвитку цілісних підходів до підтримки ментального благополуччя університетських викладачів. Авторка

обґрунтовує необхідність комплексного розвитку професійних, соціально-емоційних і рефлексивних компетентностей педагогів як передумови сталого функціонування health-promoting університетів.

У працях S. Vincent-Höper та співавт. [2] здоров'язбережувальна діяльність викладача розглядається крізь призму організаційної психології та лідерських моделей. Автори емпірично доводять, що стиль викладання, характер навчальних вимог і педагогічна підтримка виступають ключовими детермінантами психічного благополуччя студентів, що дозволяє інтерпретувати педагога як активного фасилітатора благополуччя, а не нейтрального транслятора знань.

Системний огляд M. Muraleedharan та співавт. [3] узагальнює результати зарубіжних досліджень у сфері health promotion у закладах вищої освіти за 2014–2024 роки та виявляє домінування тематики ментального здоров'я, інституційної політики й цифрових інтервенцій. Водночас автори наголошують на фрагментарності емпіричних даних і недостатній представленості досліджень, спрямованих на формування здоров'язбережувальних компетентностей педагогів.

Окремий напрям сучасних досліджень присвячений взаємозв'язку здоров'язбережувальних підходів з інклюзивною та ресурсно-орієнтованою педагогікою. Так, E. Marin та співавт. [4] у порівняльному дослідженні освітніх систем Румунії та Латвії аналізують готовність викладачів до впровадження інклюзивних практик, підкреслюючи роль педагогічних установок, професійних компетентностей і підтримувального освітнього середовища.

Питання інтеграції фізичної активності в освітній процес розкрито в роботі R. Rupp та співавт. [5], де на основі якісного аналізу

окреслено бар'єри та стимули впровадження physically active teaching у закладах вищої освіти. Автори підкреслюють необхідність цілеспрямованої підготовки педагогів до використання активних методів навчання як складової здоров'язбережувальної компетентності.

Вагомим є також дослідження О. Рааккарі та співавт. [6], у якому на основі делфі-методу визначено ключові компетентності вчителя здоров'я. Автори акцентують інтеграцію предметних, дидактичних і соціально-емоційних умінь, а також значення рефлексії та професійної саморегуляції як необхідних умов ефективної здоров'язбережувальної педагогічної діяльності.

Узагальнення результатів наведених досліджень свідчить про формування міждисциплінарного наукового підходу до проблеми здоров'язбережувальної компетентності педагога, що поєднує педагогіку, психологію, організаційні науки та освітню політику. Водночас наявні публікації вказують на потребу подальшого теоретико-методологічного узагальнення зарубіжного досвіду та розроблення цілісних моделей формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутніх учителів, адаптованих до сучасних освітніх викликів.

Метою статті є здійснення аналізу зарубіжного досвіду та узагальнення сучасних міжнародних трендів за 2025 рік у сфері формування здоров'язбережувальної компетентності, а також обґрунтування авторської моделі формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутніх учителів у процесі їх професійної підготовки.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасному міжнародному освітньому дискурсі концепція health-promoting education розглядається як одна з ключових парадигм розвитку системи вищої та педагогічної освіти. Її методологічним підґрунтям є перехід від фрагментарних оздоровчих заходів до цілісного (whole-institution / whole-university) підходу, за якого заклад освіти функціонує як комплексне середовище формування фізичного, психічного та соціального благополуччя всіх учасників освітнього процесу. Такий підхід ґрунтується на положеннях Okanagan Charter: An International Charter for Health Promoting Universities and Colleges (2015), у якій наголошується на необхідності інтеграції здоров'я в усі сфери діяльності закладу освіти – від

освітньої політики та навчальних програм до педагогічної взаємодії й організації освітнього середовища [1].

У межах цілісного підходу до здоров'язбережувальної освіти заклад вищої освіти розглядається як складна освітня екосистема, у якій умови навчання, організація освітнього процесу та характер педагогічної взаємодії виступають ключовими детермінантами психічного благополуччя й здоров'я здобувачів освіти. Сучасні зарубіжні дослідження засвідчують, що здоров'я в академічному середовищі не обмежується індивідуальними характеристиками студентів, а формується через баланс навчальних вимог і ресурсів, які значною мірою залежать від педагогічної діяльності викладача. У цьому контексті педагог постає як активний суб'єкт формування здоров'язбережувального освітнього середовища, здатний через стиль викладання, організацію навчальних завдань, комунікацію та підтримку впливати на рівень стресу, мотивацію та загальне благополуччя учасників освітнього процесу [2].

Таким чином, концепція health-promoting education створює теоретико-методологічні передумови для переосмислення змісту та структури професійної підготовки майбутніх учителів, орієнтуючи її на формування цілісної здоров'язбережувальної компетентності, що охоплює знання, ціннісні установки та практичні уміння збереження й зміцнення здоров'я в освітньому процесі

Результати узагальнювального огляду зарубіжних досліджень 2014–2024 років свідчать про нерівномірний розвиток окремих напрямів здоров'язбережувальної діяльності у закладах вищої освіти та водночас дозволяють окреслити провідні тематичні пріоритети, що визначають сучасний порядок денний у цій сфері [3]. Фокус на психічному здоров'ї, посилення інституційної політики, активне використання технологічних інтервенцій та інтеграція фізичної активності в освітній процес визначають ключові глобальні тренди педагогічної освіти у 2025 році. З метою їх систематизації та виявлення значення для формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх учителів у таблиці 1 узагальнено основні тенденції на основі аналізу зарубіжного досвіду.

Таблиця 1

Ключові глобальні тренди 2025 року у сфері здоров'язбереження в педагогічній освіті (зарубіжний досвід)

Глобальний тренд (2025)	Сутнісна характеристика тренду	Прояв у педагогічній освіті та підготовці майбутніх учителів
Посилення уваги до ментального здоров'я та психоемоційного благополуччя	Ментальне здоров'я визначається провідним пріоритетом здоров'язбережувальної політики у закладах вищої освіти; благополуччя розглядається як умова академічної успішності та сталості освітнього процесу	Інтеграція компонентів психічного здоров'я у педагогічні освітні програми; підготовка майбутніх учителів до раннього виявлення психоемоційних труднощів, підтримки учнів і створення психологічно безпечного освітнього середовища
Формування навичок саморегуляції, стресостійкості та професійного самозбереження педагога	Здоров'я педагога визнається ключовим ресурсом якості освіти; акцент робиться на розвитку self-care, resilience та запобіганні професійному вигоранню	Формування у майбутніх учителів компетентностей саморегуляції, управління стресом і меж професійної відповідальності; упровадження програм підтримки та розвитку професійного благополуччя педагогів

Інтеграція фізичної активності та здорового способу життя в освітній процес	Фізична активність розглядається як складова як здоров'я, так і ефективності навчання; поширюється концепція physically active teaching	Підготовка майбутніх учителів до використання активних педагогічних методів (рухові паузи, групова робота з елементами руху, активне навчальне середовище); подолання бар'єрів упровадження фізичної активності в навчання
Розвиток цифрових та інноваційних підходів до здоров'язбережувальної освіти	Цифрові технології активно використовуються для підтримки благополуччя, розвитку саморегуляції та моніторингу психоемоційного стану; зростає роль онлайн-інтервенцій	Використання цифрових платформ, онлайн-курсів і симуляцій для формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх учителів; поєднання цифрових інструментів з педагогічною підтримкою

Джерело: сформовано на основі узагальнення зарубіжних наукових джерел [1], [2], [3], [4], [5].

Наведені в таблиці ключові глобальні тренди 2025 року у сфері здоров'язбереження в педагогічній освіті засвідчують системний характер трансформацій, що відбуваються у міжнародному освітньому просторі. Узагальнення зарубіжних наукових джерел свідчить про поступовий перехід від фрагментарних оздоровчих ініціатив до цілісних інституційних стратегій, у межах яких здоров'я та благополуччя розглядаються як невід'ємні складові якості педагогічної освіти.

Особливої актуальності у 2025 році набуває фокус на ментальному здоров'ї та психоемоційному благополуччі, що зумовлено зростанням навчального навантаження, цифровізацією освітнього процесу та підвищеними професійними вимогами до педагогів. Водночас зарубіжний досвід переконливо демонструє, що ефективність здоров'язбережувальних практик значною мірою залежить від сформованості у майбутніх учителів навичок саморегуляції, стресостійкості та професійного самозбереження, які забезпечують їхню довготривалу професійну стійкість.

Інтеграція фізичної активності та здорового способу життя в освітній процес, а також активне використання цифрових та інноваційних інструментів здоров'язбережувальної освіти розглядаються у зарубіжних дослідженнях як перспективні напрями підвищення ефективності педагогічної підготовки. Водночас аналіз джерел свідчить про наявність низки обмежень, зокрема недостатню тривалість емпіричних досліджень, регіональну нерівномірність наукових даних та потребу у подальшому теоретико-методологічному осмисленні здоров'язбережувальної компетентності педагога.

Таким чином, систематизація глобальних трендів 2025 року створює підґрунтя для формування узагальненої моделі здоров'язбережувальної компетентності майбутнього вчителя, адаптованої до сучасних викликів педагогічної діяльності та здатної забезпечити сталий розвиток освітнього середовища.

Водночас окреслені глобальні тенденції зумовлюють необхідність переосмислення ролі ключових суб'єктів їх реалізації у педагогічній освіті. У зарубіжному науковому дискурсі дедалі виразніше простежується усвідомлення того, що ефективність інституційних здоров'язбережувальних стратегій значною мірою залежить не лише від нормативно-організаційних рішень або впровадження окремих програм, а від професійної позиції

та компетентності педагога як безпосереднього учасника освітнього процесу.

У цьому контексті особливого значення набуває роль педагога як активного суб'єкта здоров'язбережувальної діяльності, здатного через педагогічну взаємодію, стиль викладання, організацію навчального навантаження та комунікацію формувати підтримувальне освітнє середовище. Саме тому доцільним є звернення до аналізу зарубіжного досвіду переосмислення професійної ролі вчителя – від традиційної функції трансляції знань до виконання ролі фасилітатора благополуччя, що відповідає сучасним вимогам здоров'язбережувальної педагогіки.

Узагальнюючи результати зарубіжних досліджень, можна констатувати, що сучасна модель професійної діяльності педагога у закладі вищої освіти виходить за межі традиційного академічного викладання та передбачає активну участь у формуванні здоров'язбережувального освітнього середовища. Викладач розглядається як фасилітатор благополуччя, здатний через педагогічні стратегії, комунікацію та організацію навчального процесу впливати на психоемоційний стан і навчальну залученість здобувачів освіти [2, с. 7] Такий підхід зумовлює необхідність цілеспрямованого формування у майбутніх учителів відповідних знань, ціннісних орієнтацій і практичних умінь, що забезпечують реалізацію здоров'язбережувальної функції педагогічної діяльності в умовах сучасних освітніх викликів.

Також, у дослідженнях підкреслюється, що формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх педагогів передбачає цілеспрямоване поєднання знань, ціннісних установок і практичних умінь у межах педагогічної освіти. У сучасних університетах здоров'язбережувальні компоненти інтегруються у навчальні програми через включення модулів з ментального здоров'я, фізичної активності, саморегуляції та використання цифрових інструментів підтримки благополуччя, а не реалізуються у вигляді ізольованих заходів [3, с. 238]. Такий підхід спрямований на підготовку педагогів, здатних застосовувати ресурсно-орієнтовані педагогічні стратегії, створювати підтримувальне освітнє середовище та забезпечувати власну професійну стійкість в умовах сучасних освітніх викликів.

Варто наголосити, що у зарубіжній педагогічній освіті підготовка майбутніх учителів до здоров'язбережувальної діяльності реалізується через компетентісно орієнтовані програми, що

поєднують предметно-методичну, соціально-емоційну та рефлексивну складові професійної підготовки. Зокрема, результати делфі-дослідження фінських науковців засвідчують, що провідні програми підготовки вчителів здоров'я спрямовані на формування педагогічних і дидактичних компетентностей, розвитку соціально-емоційних умінь, глибокого предметного знання та здатності до безперервного професійного розвитку [6, с. 554]. Такі освітні практики орієнтують майбутніх педагогів на активне впровадження здоров'язбережувальних підходів у навчальний процес і підкреслюють роль рефлексії та професійної саморегуляції як необхідних умов ефективної педагогічної діяльності.

Аналіз зарубіжних наукових джерел і практик формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх учителів засвідчує наявність низки спільних підходів, характерних для різних національних систем педагогічної освіти. Передусім простежується орієнтація на цілісне розуміння здоров'я та благополуччя як інтегральних складових якості освітнього процесу, що реалізується через поєднання інституційних стратегій і безпосередньої педагогічної взаємодії. У більшості країн здоров'язбережувальні підходи розглядаються не як додатковий елемент підготовки, а як наскрізний компонент професійної освіти педагога, інтегрований у навчальні програми, педагогічні практики та систему підтримки учасників освітнього процесу.

Спільною рисою зарубіжного досвіду є також компетентнісна спрямованість підготовки педагогів, що передбачає формування комплексу знань, ціннісних установок і практичних умінь, пов'язаних із ментальним здоров'ям, саморегуляцією, управлінням навчальним навантаженням, створенням підтримувального освітнього середовища та використанням інноваційних і цифрових інструментів здоров'язбережувальної освіти. Важливу роль у цьому процесі відіграє переосмислення професійної ролі педагога як активного суб'єкта здоров'язбережувальної діяльності та фасилітатора благополуччя.

Водночас зарубіжні дослідження вказують на наявність низки обмежень і проблем упровадження здоров'язбережувальних практик у педагогічній освіті. До них належать недостатня тривалість і фрагментарність емпіричних досліджень, нерівномірність регіонального представлення наукових даних, а також організаційні труднощі, пов'язані з навантаженням педагогів, браком часу, ресурсів і чітких методичних орієнтирів. Окремою проблемою залишається потреба в підготовці самих викладачів закладів вищої освіти до реалізації здоров'язбережувальних підходів, що безпосередньо впливає на сталість і ефективність відповідних ініціатив.

Узагальнення зарубіжного досвіду дозволяє окреслити можливості його адаптації до системи підготовки майбутніх учителів. Зокрема, перспективним є впровадження компетентнісних моделей здоров'язбережувальної підготовки, інтеграція модулів із ментального здоров'я, саморегуляції та професійного благополуччя в освітні програми, а

також розвиток педагогічних практик, орієнтованих на створення психологічно безпечного й підтримувального освітнього середовища. Такий підхід сприяє підвищенню професійної стійкості педагогів і формуванню умов для сталого розвитку освітньої системи загалом.

Адаптація зарубіжного досвіду до національної системи педагогічної освіти доцільна на засадах поетапного впровадження здоров'язбережувальних компонентів із урахуванням інституційних можливостей і професійного навантаження педагогів. Перспективним видається поєднання формальної підготовки майбутніх учителів із розвитком культури професійного благополуччя у закладах вищої освіти, що дозволить забезпечити не лише формування здоров'язбережувальної компетентності, а й її сталу реалізацію в подальшій педагогічній діяльності.

Відтак, Узагальнення теоретико-методологічних положень концепції *health-promoting education*, аналіз глобальних трендів 2025 року та зарубіжного досвіду підготовки педагогів дозволяють запропонувати авторську модель формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутніх учителів. Запропонована модель ґрунтується на цілісному підході до професійної підготовки педагога та орієнтована на інтеграцію здоров'язбережувальних компонентів у зміст, організацію та педагогічну взаємодію освітнього процесу.

Структурно здоров'язбережувальна компетентність майбутнього вчителя розглядається як багатовимірне утворення, що включає когнітивний, ціннісно-мотиваційний і діяльнісний компоненти. *Когнітивний* компонент охоплює знання у сфері ментального та фізичного здоров'я, принципів здорового способу життя, психогієни педагогічної діяльності та основ саморегуляції. *Ціннісно-мотиваційний* компонент відображає усвідомлення значущості власного благополуччя і здоров'я здобувачів освіти, готовність до відповідальної здоров'язбережувальної поведінки та прийняття ролі педагога як фасилітатора благополуччя. *Діяльнісний* компонент передбачає сформованість практичних умінь створення психологічно безпечного освітнього середовища, використання ресурсно-орієнтованих педагогічних стратегій, управління навчальним навантаженням і застосування інноваційних та цифрових інструментів підтримки благополуччя.

Реалізація авторської моделі передбачає поетапне формування здоров'язбережувальної компетентності у процесі педагогічної освіти через інтеграцію відповідних модулів у навчальні програми, використання активних і рефлексивних педагогічних методів, а також залучення майбутніх учителів до практик саморегуляції та професійного самозбереження. Важливою умовою ефективності моделі є узгодженість інституційних стратегій закладу вищої освіти з індивідуальною професійною підготовкою майбутнього педагога.

Запропонована авторська модель слугує методологічним підґрунтям для цілеспрямованого формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутніх учителів, вирізняється

універсальністю та практичною орієнтацією і може бути адаптована до різних освітніх контекстів з урахуванням національних особливостей педагогічної освіти, розглядаючи здоров'язбережувальну компетентність як системоутворювальний компонент професійної підготовки, безпосередньо пов'язаний із якістю освіти та професійною стійкістю педагога.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Отже, у ході дослідження встановлено, що сучасний розвиток педагогічної освіти в зарубіжних країнах характеризується стійкою орієнтацією на інтеграцію здоров'я та благополуччя як системоутворювальних чинників якості освітнього процесу. Аналіз міжнародного досвіду засвідчив, що здоров'язбережувальна освіта поступово трансформується з набору окремих профілактичних заходів у цілісну інституційну стратегію, у межах якої педагог відіграє ключову роль у формуванні підтримувального та психологічно безпечного освітнього середовища.

Узагальнення глобальних трендів 2025 року дозволило виявити провідні напрями розвитку здоров'язбережувальної педагогіки, серед яких домінують посилення уваги до ментального здоров'я, розвиток професійної стійкості педагогів, інтеграція фізичної активності в освітній процес та використання цифрових інновацій для підтримки благополуччя. Зазначені тенденції мають безпосереднє значення для оновлення змісту й структури професійної підготовки майбутніх учителів, зумовлюючи перехід до компетентісно орієнтованих моделей навчання.

Дослідження зарубіжних освітніх практик підтвердило, що ефективність здоров'язбережувальних підходів значною мірою залежить від сформованості у педагогів комплексу знань, ціннісних орієнтацій і практичних умінь, спрямованих на саморегуляцію, управління навчальним навантаженням, підтримку психоемоційного благополуччя та створення ресурсного освітнього середовища. Водночас виявлено низку обмежень, пов'язаних із фрагментарністю емпіричних досліджень, організаційними бар'єрами та нерівномірністю впровадження здоров'язбережувальних практик у різних освітніх контекстах.

На основі теоретичного аналізу та узагальнення зарубіжного досвіду запропоновано авторську модель формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутніх учителів, що поєднує когнітивний, ціннісно-мотиваційний і діяльнісний компоненти та орієнтована на поетапну інтеграцію здоров'язбережувальних елементів у педагогічну освіту. Запропонована модель може слугувати методологічним підґрунтям для модернізації освітніх програм підготовки педагогів і адаптації ефективних зарубіжних практик до національної системи освіти.

Перспективи подальших досліджень убачаються у емпіричній перевірці ефективності запропонованої моделі, аналізі її впровадження в різних освітніх середовищах та розробленні інструментарію оцінювання рівня сформованості здоро-

в'язбережувальної компетентності педагогів у процесі їх професійної підготовки.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Speziali S. Holistic faculty development for university mental wellbeing: a narrative review. *Proceedings of INTED2024 Conference*. Valencia. Spain. 2024. URL: <https://conference.pixel-online.net/files/foe/ed0015/FP/9180-DEV7417-FP-FOE15.pdf> (дата звернення: 25.12.2025).
2. Vincent-Höper S., Bogdanski J., Endrikat D., Janneck M. Health-promoting lecturing: development and validation of a measure. *Frontiers in Education*. 2025. Vol. 10. P. 1–12. DOI: 10.3389/educ.2025.1675912.
3. Muraleedharan M., Figueiredo D., Shrisunder R., Jadhav S. Approaches to health promotion in higher education: A scoping review (2014–2024). *Health Promotion Perspectives*. 2025. Vol. 15. №. 3. P. 236–244. DOI: 10.34172/hpp.025.44629.
4. Marin E., Briede L., Kravale-Pauliņa M., Presņakova I. Embracing diversity through inclusive pedagogy: a comparative study of university faculty attitudes, competencies, and perceived challenges in Romania and Latvia. *Frontiers in Education*. 2025. Vol. 10. P. 1–10. DOI: 10.3389/educ.2025.1682404.
5. Rupp R., Wallmann-Sperlich B., Bucksch J. Strategies and barriers to implementing physically active teaching in universities from the perspective of lecturers : a qualitative study. *BMC Public Health*. 2025. Vol. 25. P. 1–14. DOI: 10.1186/s12889-025-22075-x.
6. Paakkari O., Lyyra N., Tyrväinen H., Kulmala M. The core competencies of a health education teacher. *AIESEP 2024 : Book of Abstracts of the International Association for Physical Education in Higher Education World Congress*. 2024. P. 554.

REFERENCES

1. Speziali, S. (2024). Holistic faculty development for university mental wellbeing: A narrative review. In *Proceedings of the INTED2024 Conference*. Valencia. Spain. Retrieved December 25. URL: <https://conference.pixel-online.net/files/foe/ed0015/FP/9180-DEV7417-FP-FOE15.pdf> [in English]
2. Vincent-Höper, S., Bogdanski, J., Endrikat, D., & Janneck, M. (2025). Health-promoting lecturing: Development and validation of a measure. *Frontiers in Education*. 10. Pp. 1–12. DOI: <https://doi.org/10.3389/educ.2025.1675912> [in English]
3. Muraleedharan, M., Figueiredo, D., Shrisunder, R., & Jadhav, S. (2025). Approaches to health promotion in higher education: A scoping review (2014–2024). *Health Promotion Perspectives*. 15(3). Pp. 236–244. DOI: <https://doi.org/10.34172/hpp.025.44629> [in English]
4. Marin, E., Briede, L., Kravale-Pauliņa, M., & Presņakova, I. (2025). Embracing diversity through inclusive pedagogy: A comparative study of university faculty attitudes, competencies, and perceived challenges in Romania and Latvia. *Frontiers in Education*. 10. Pp. 1–10. DOI: <https://doi.org/10.3389/educ.2025.1682404> [in English]
5. Rupp, R., Wallmann-Sperlich, B., & Bucksch, J. (2025). Strategies and barriers to implementing physically active teaching in universities from the perspective of lecturers: A qualitative study. *BMC Public Health*. 25. Pp. 1–14. DOI: <https://doi.org/10.1186/s12889-025-22075-x> [in English]
6. Paakkari, O., Lyyra, N., Tyrväinen, H., & Kulmala, M. (2024). The core competencies of a health education teacher. In *AIESEP 2024: Book of Abstracts of the International Association for Physical Education in Higher Education World Congress* p. 554. [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

КУЯВЕЦЬ Дмитро – аспірант Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Наукові інтереси: педагогічна освіта; професійна підготовка майбутніх учителів; здоров'язберезувальна компетентність; health-promoting education; психічне благополуччя в освітньому середовищі; професійна стійкість та саморегуляція педагога; інноваційні та компетентнісні підходи в освіті.

INFORMATION ABOUT AUTHOR

KUIAVETS Dmytro – PhD student of Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University.

Scientific interests: pedagogical education; professional training of future teachers; health-preserving competence; health-promoting education; mental well-being in the educational environment; professional resilience and self-regulation of teachers; innovative and competency-based approaches in education.

Стаття надійшла до редакції 11.12.2025 р.

Стаття прийнята до друку 20.12.2025 р.

УДК 378.147

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-222-93-99

ЛОМАКІНА Лариса –

старший викладач кафедри англійської

мови технічного спрямування №1

Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3449-8121>

e-mail: llv85@ukr.net

ГУРАЛЬ Оксана –

викладач кафедри англійської мови

технічного спрямування №1

Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-152-2093>

e-mail: guraloksana712@gmail.com

ДИЧКА Наталія –

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської мови

технічного спрямування №1

Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут

імені Ігоря Сікорського»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3363-569X>

e-mail: dychka81@gmail.com

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

У статті обґрунтовано актуальність застосування сучасних інтерактивних форм та методів при навчанні майбутніх інженерів фахових дисциплін та іноземної мови. У сучасному суспільстві існує потреба в освіті протягом усього життя. Для вирішення цих завдань використовуються нові педагогічні та інформаційні технології. Цифровізація всіх сфер людської діяльності породжує потребу в компетентних спеціалістах, які повністю володіють інформаційним підходом. Це потребує розробки та впровадження в освітню діяльність інноваційних форм і методів навчання.

Проведений аналіз міжнародного досвіду та наукових джерел, у контексті застосування інтерактивних методів в освіті, засвідчив цікавість світової освітньої спільноти до використання цих методів. На думку авторів статті, можливим дієвим засобом вирішення гострих та складних педагогічних проблем у навчанні іноземної мови, які насамперед стосуються розвитку комунікативної компетенції студентів у вищих технічних закладах освіти є активне використання інтерактивних форм та методів навчання.

Метою статті є проаналізувати переваги використання сучасних інтерактивних форм і методів навчання іноземних мов у вищих технічних університетах; визначити основні завдання інтерактивних форм навчання; надати психолого-педагогічні рекомендації, які необхідно враховувати при впровадженні інтерактивних методів навчання в процесі вивчення іноземних мов.

У статті представлено досвід використання інтерактивних методів на практичних заняттях з дисципліни «Практичний курс іноземної мови для ділової комунікації» на факультеті електроніки Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Було проведено опитування студентів стосовно того, який із запропонованих інтерактивних методів під час проведення практичних занять був самим ефективним для засвоєння навчального матеріалу.

Проаналізовано такі інтерактивні методи, як дискусія, творчий диспут, дебати, оскільки ці методи, згідно опитування студентів, були найефективнішими та найцікавішими. Охарактеризовано суть, переваги та можливості використання інтерактивних методів навчання. Надано психолого-педагогічні рекомендації щодо підвищення педагогічного ефекту від використання інтерактивних методів. Дослідження показало, що комплексне застосування інтерактивних методів навчання дозволяє вирішувати завдання різної спрямованості: засвоєння методичних і теоретичних знань, формування практичних навичок, удосконалення мовленнєвих навичок, розкриття творчого потенціалу – і, зрештою, сприяє формуванню компетентного фахівця з галузі технічної інженерії.

Ключові слова: інтерактивні методи навчання; комунікативні навички; навчальне середовище; навчання іноземної мови; підготовка конкурентоспроможних спеціалістів.